

***Vincent Swinkels***  
***Sustainable Strategy***



# Aanpak duurzame GWW

Ook voor gemeenten?

Henri Bijkerk – Provincie Overijssel

Vincent Swinkels – VS Sustainable Strategy

10 oktober 2019

# Agenda

- Even voorstellen
- Wat is de aanpak duurzame GWW?
- Waarom relevant voor gemeenten?
- Wat levert het op?
- Hoe te beginnen?



# Ambitie en Missie Green Deal DGWW 2.0

**Duurzaamheid is in 2020 een integraal onderdeel van alle spoor, grond-, water- en wegenbouwprojecten**

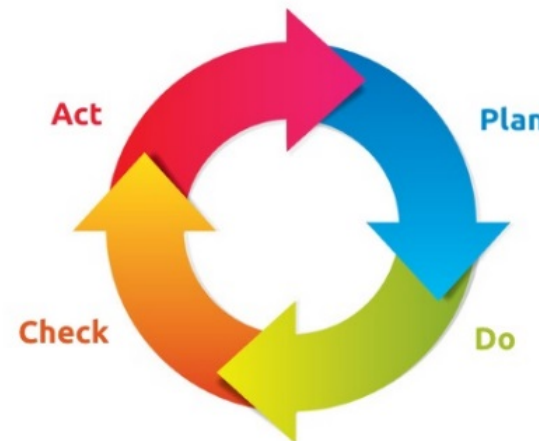
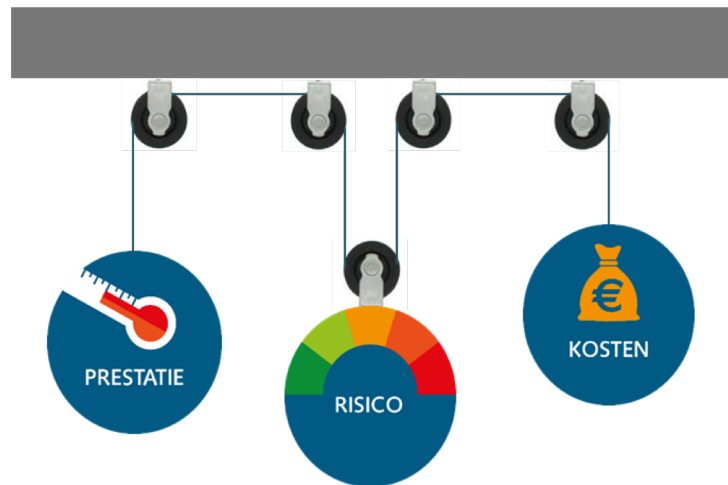
## **De transitielijnen**

- Van kosten naar waarde
- Van reactief naar proactief
- Van uniek naar uniform
- Van alleen naar samen

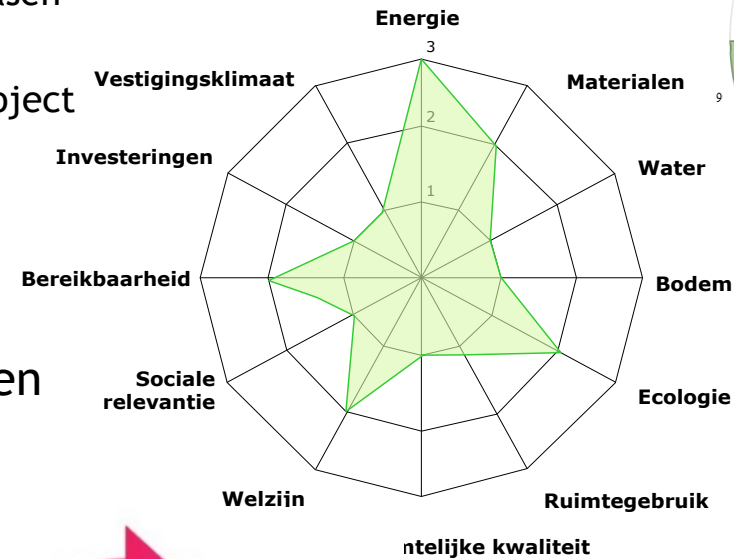


# Instrumenten aanpak DGWW

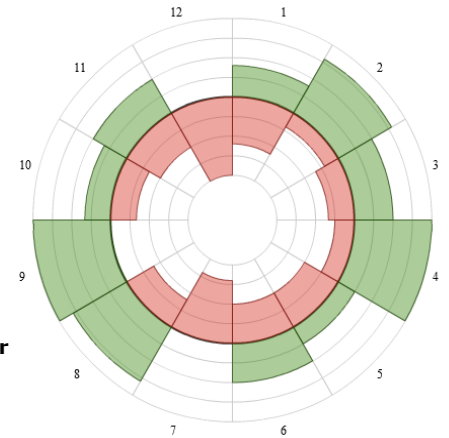
- Aanpak duurzaam GWW in projecten
  - Samen nadenken over duurzaamheid alle projectfasen
  - Ambitie opstellen
  - Kansen voor duurzame maatregelen binnen het project
  - MKI/CO<sub>2</sub>-uitstoot te berekenen met DuboCalc
  - Afwegingskader (PRK-LCC) gebruiken
  - Vertalen naar aanbesteding / contracten
- Borging in processen project development en assetmanagement



## Ambitiweb



## Omgevingswijzer





# Wat is de aanpak duurzame GWW?

## Wel

- Procesaanpak, projectgericht
- Gezamenlijke taal:  
4 instrumenten
- Sluit aan op projectfasering
- Resultaten:
  - Verkennen kansen voor duurzaamheid
  - Betrokkenheid projectteam
  - Bewuste keuzes
  - Maatregelen in projecten

## Niet

- Geen kant en klare oplossingen
- Zelf doen: kennis opbouwen
- Zelf doen: afweging wanneer welk instrument
  - Complexiteit
  - Tijdsdruk
  - Contractvorm
- Zelf doen: organiseren lerend vermogen

# Instrumenten Duurzaam GWW

	Omschrijving	Projectfase	Wanneer inzetten	Wat levert het op?
Omgevingswijzer	In kaart brengen impact, bepalen focus	Verkenningfase Projectdefinitie	Complexe projecten, veel stakeholders Veel belangen	Inzicht in impact; Keuze in focus
Ambitiweb	Brainstorm ambities en maatregelen	Projectdefinitie, Planfase,	(Bijna) altijd	Kansen in dit project, oplossingsrichtingen
DuboCalc	Rekentool milieu-impact	Ontwerp, aanbesteding	Focus op grondstoffen circulariteit, CO <sub>2</sub>	Kwantitatief inzicht vergelijken van varianten/ aanbiedingen
CO <sub>2</sub> -Prestatieladder	CO <sub>2</sub> -management-systeem voor organisaties	Aanbesteding	Focus op bewustwording markt	Maatregelen door marktpartijen in bedrijfsvoering en projecten

# Waarom relevant voor gemeenten?

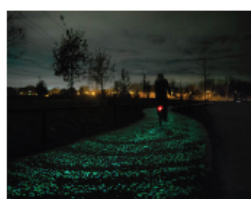
- Wat betekent duurzaamheid in dit project?
  - Één organisatie, vele prioriteiten (beleid, ambities, doelen etc.)
  - Verschillende partijen, verschillende betekenissen en belangen
  - Welke kansen zijn er voor duurzaamheid in dit specifieke project
- Voorbeeld Overijssel: al het duurzaamheidsbeleid in kaart

# Beleid/uitgangspunten en ambitie per thema

## 1. Energie

Project: Generiek Ambitieweb Eenheid Wegen en Kanalen

Datum: 2018



			<b>a. Energiegebruik en CO<sub>2</sub>-emissie</b>
			Toepassen energiezuinige en duurzame OVL, VRI, bebording, etc.
			Inkopen groene stroom (dagelijks gebruik)
			Inkopen groene stroom (uitvoering werkzaamheden)
			Toepassen materialen met lage CO <sub>2</sub> -emissie
			Bij aanbesteding wordt de CO <sub>2</sub> -prestatieladder gebruikt
			Plaatsen oplaadpalen (of aanleggen benodigde infrastructuur)
			Verminderen verlichting door andere maatregelen
			Verminderen rolweerstand wegdek
			CO <sub>2</sub> -boekhouding constructie
			<b>b. Energieopwekking</b>
			Opwekken van hernieuwbare energie
			Zichtbare maatregelen opwekken hernieuwbare energie
			Het groenafval (en eventueel GFT) wordt gebruikt voor energieopwekking

### Ambitieweb



### Eigen bijdrage

#### Basis vanuit wetgeving, provinciaal beleid en Eenheid WK

- 20% van het elektriciteitsverbruik wordt in 2023 opgewekt door hernieuwbare energie
- 49 % CO2 reductie in 2030 t.o.v. 1990 en CO2 arm (80-95% reductie) in 2050
- 5% CO2 reductie per jaar vanaf 2020
- stimuleren van het gebruik van materialen, machines, uitvoeringsmethoden met lage CO2 uitstoot
- stimuleren van gebruik van hernieuwbare energie voor stroomvoorziening installaties en uit te voeren werkzaamheden.
- stimuleren van reductie van energiegebruik (wat hoeft niet (meer), wat kan minder, wat kan zuiniger).

#### Betekenis ambitieniveaus:

1. Systeem dat zuiniger scoort dan de huidige situatie (of een referentie). Doel energiebesparing assets 20% zuiniger in 2020 en 50% zuiniger in 2030 tov 2013.
2. en bovenop niveau 1; 40% van het areaal is in 2020 voorzien van slim Energiemanagement en 40% van het areaal is voorzien van LED-verlichting.
3. en bovenop niveau 2; 20% van het elektriciteitsverbruik wordt in 2023 opgewekt door hernieuwbare energie (beleid provincie Overijssel) op, langs of met de assets (geïnitieerd en in beheer bij Eenheid WK).



**Vincent Swinkels**  
Sustainable Strategy



# Wat levert het op?



- Successen Provincie Overijssel

- **Duurzaamheid is standaard werkwijze geworden**

- Sinds 2013 25 projecten volgens aanpak Duurzaam GWW
    - Aanpak duurzaam GWW vergaand geïntegreerd in assetmanagementprocessen

- In alle projecten wordt aanpak Duurzaam GWW toegepast

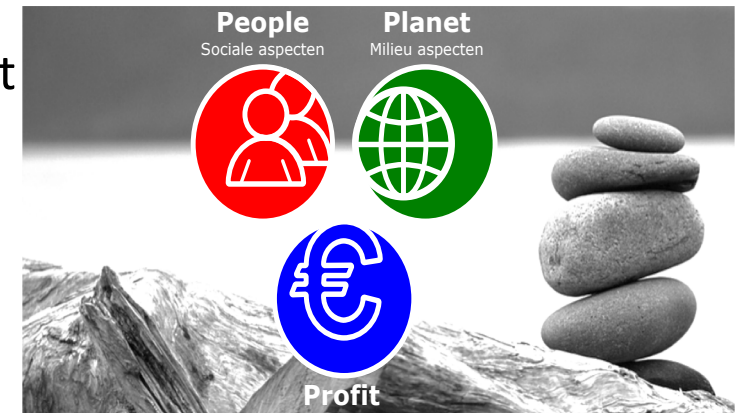
- Opbrengst duurzaamheidssessies:

- Kansrijke duurzame oplossingen t.a.v.:

- Inrichtingsvraagstukken
      - materiaalkeuzes

- Definitieve keuzes op basis van prestaties-risico's-levensduurkosten

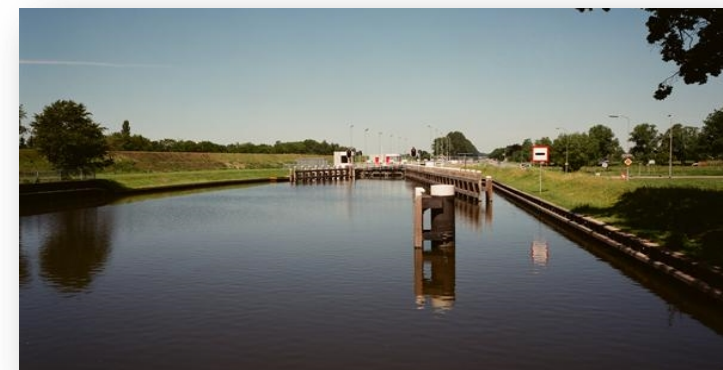
- Vaak terugkerende materiaalkeuzes worden standaarden (beleid)





# Duurzame provinciale infrastructuur

- Cementloze beton (70% CO<sub>2</sub>-reductie)
  - In het werk gestort
  - Prefab
- Stilmastiek asfalt (langere levensduur)
- Refurbished zoutstrooier
- Materialen boordvoorziening kanaal





# Hoe te beginnen?

- Vorm een werkgroepje Duurzame GWW
  - klein groepje ambassadeurs: beleidsmedewerker, beheerder, projectmanagement, Asset Management, Inkoop
  - Ter inspiratie: handreiking voor het werken met de aanpak duurzaam GWW voor gemeenten:  
<https://www.duurzaamgww.nl/wp-content/uploads/2018/07/Handreiking-Aanpak-DGWW-voor-gemeenten.pdf>
- Doe enkele pilots:
  - Focus op 1-2 objecten of type projecten
  - Duurzaamheid in projectopdracht
  - Beperk je eerst tot ambitieweb: brainstorm ambitie en mogelijke maatregelen in project
  - Kies project met herhalingspotentieel, met een enthousiaste projectleider en wat (ontwerp-) vrijheden
  - Laat je ondersteunen door I-bureau: ze hebben er (bijna) allemaal ervaring mee
  - Volg pilot projecten: welke keuzes, welke dilemma's, welke maatregelen
  - Leer van gemaakte keuzes
  - Evalueer de pilot
- Bouw uit met nieuwe pilots en andere instrumenten
- Organiseer lerend vermogen



Henri Bijkerk

[HR.Bijkerk@overijssel.nl](mailto:HR.Bijkerk@overijssel.nl)

*Vincent Swinkels*  
*Sustainable Strategy*

Vincent Swinkels

[vincent.swinkels@vsss.nl](mailto:vincent.swinkels@vsss.nl)